

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Řádný a bezvadný výkon rodičovské odpovědnosti“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

**Termín a místo konání: 14. května 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekutivnímu řádu)

Rodičovská odpovědnost představuje základní pilíř právní ochrany dítěte a rámec, v němž se projevuje každodenní výchova, péče a zastupování. Novela účinná od 1. 1. 2026 přinesla jasnější mantinely výkonu rodičovské odpovědnosti, výslovný zákaz tělesných trestů a ponižujících výchovných postupů, důraz na oboustranné informování dítěte a rodičů i na posílení participace dítěte při rozhodování o jeho záležitostech. Právě praktické dopady těchto změn se promítají do práce OSPOD, soudů i všech, kdo s rodinami každodenně komunikují.

Řádný a bezvadný výkon rodičovské odpovědnosti znamená respekt k nejlepšímu zájmu dítěte, vyvážení práv a povinností rodičů a důslednou ochranu důstojnosti a integrity dítěte. Současně vyžaduje právní jistotu při tvorbě dohod, návrhů a rozhodnutí – od nastavení styku, přes zajištění informování, až po dohled nad správou jmění dítěte. Školení proto propojuje hmotněprávní úpravu s procesními garancemi a ukazuje, jak vymezit hranice odpovědnosti rodiče i kompetence OSPOD.

Účastníci získají komplexní přehled o současné právní úpravě a metodických postupech, naučí se rozpoznat a dokumentovat vady výkonu rodičovské odpovědnosti, volit přiměřené intervence a psát odůvodnění, která ob stojí před soudem i při kontrolní činnosti.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- vymezit obsah rodičovské odpovědnosti podle OZ po novele účinné od 1. 1. 2026

- vysvětlit zásadu nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte
- rozlišit běžnou a významnou záležitost v každodenní péči
- identifikovat nepřipustné výchovné postupy a reagovat na jejich výskyt
- nastavit režim osobního i nepřímého styku a oboustranného informování
- respektovat právo dítěte být slyšeno a zapracovat jeho názor do rozhodnutí
- dokumentovat výkon rodičovské odpovědnosti ve spisu přehledně a srozumitelně
- formulovat návrhy a dohody v souladu s principy proporcionality
- aplikovat zásadu odborné péče při správě jmění dítěte
- vyhodnotit hranici mezi rodičovskou autonomií a ochranou dítěte státem
- využít judikaturu Ústavního soudu a ESLP při posuzování zásahů
- posoudit míru intenzity problému pro zásah OSPOD či soudu
- zajistit procesní jistotu – doručování, odůvodnění, důkazy, přezkum
- přetavit právní principy do konkrétní práce s rodinou, školou a zdravotníky
- vyhodnotit účinnost opatření a přizpůsobit je měnícím se potřebám dítěte

Obsah kurzu:

1. Rodičovská odpovědnost v současném právním rámci

- Občanský zákoník (OZ), ZŘS, ZSPOD a jejich vzájemné vazby
- Úmluva o právech dítěte a zásada nejlepšího zájmu
- Obsah rodičovské odpovědnosti: péče, zastoupení, správa jmění
- Judikatura Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva
- Nové akcenty: zákaz tělesných trestů a duševního strádání
- Oboustranné informování jako nová forma odpovědnosti
- Povinnost respektovat důstojnost a integritu dítěte
- Praktické dopady novely na činnost OSPOD

2. Zásada nejlepšího zájmu dítěte

- Čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a jeho aplikace v praxi
- Proporcionalita a subsidiarita zásahu státu
- Posouzení nejlepšího zájmu v rozhodovací praxi
- Transparentní odůvodnění a test proporcionality
- Konflikt zájmu dítěte a rodiče – řešení a odůvodnění
- Etický rámec rozhodování
- Přezkum zásahu soudem
- Praktické příklady z rozhodovací praxe

3. Hranice výchovy po zákazu tělesných trestů

- Výklad zákazu podle OZ a Úmluvy o právech dítěte
- Ponižující a duševně zraňující výchovné postupy
- Rozhovor s rodičem o změně výchovných vzorců
- Jak zapsat a prokázat nevhodné zacházení
- Míra intenzity problému pro zásah OSPOD
- Přiměřená opatření a jejich volba
- Spolupráce se školou a zdravotníky
- Dokumentace a odůvodnění bez fyzických důkazů

4. Styk dítěte s rodičem a informování

- Přímý a nepřímý styk po 1. 1. 2026
- Oboustranné informování dítě–rodiče
- Frekvence, kanály a forma kontaktu

- Zásady pro asistovaný a dohlížený styk
- Povinnosti pečujícího rodiče
- Pravidla sdílení informací a ochrana soukromí
- Reakce na maření styku a porušování povinností
- Vzorové formulace do dohod a rozhodnutí

5. Participace dítěte na rozhodování

- Čl. 12 Úmluvy o právech dítěte
- Zjišťování názoru dítěte – formy a techniky
- Přiměřenost věku a rozumové vyspělosti
- Nesugestivní přístup a ověření porozumění
- Zápis názoru a jeho promítnutí do odůvodnění
- Účast dítěte u soudu a v řízení před OSPOD
- Konflikt názor dítěte × nejlepší zájem
- Ochrana soukromí a důvěrnosti

6. Každodenní záležitosti vs. významné otázky

- Rozlišení běžných a významných záležitostí
- Neshody rodičů a postup při řešení
- Zdravotní, školní a výchovné otázky
- Delegace rozhodování a stanovení hranic
- Rychlá komunikace a písemné rámce
- Prevence mikrosporů v rodině
- Úloha OSPOD jako mediátora
- Využití mediace a facilitace

7. Správa jmění dítěte

- Zásada řádné správy podle § 896 a násl. OZ
- Schvalování úkonů přesahujících běžnou správu
- Konflikt zájmů rodiče a dítěte
- Ochrana majetkových práv dítěte
- Dokumentace správy a přehled vyúčtování
- OSPOD jako kontrolní orgán
- Zastupování dítěte ve finančních otázkách
- Prevence rizikových jednání

8. Spolupráce OSPOD, škol a zdravotníků

- Rozsah a meze sdílení informací
- Pravidla komunikace v citlivých situacích
- Koordinace rodinného a školního režimu
- Zákonné povinnosti mlčenlivosti
- Úloha případových konferencí
- Záznamy a souhlasy se zpracováním údajů
- Prevence duplicit a časových propadů
- Zohlednění přání dítěte

9. Procesní jistota a odůvodnění rozhodnutí

- Struktura spisu a zásady dokumentace
- Doručování a typické chyby
- Test proporcionality a materiální pravdy
- Jak předejít „opomenutým důkazům“
- Srozumitelný jazyk a přehlednost odůvodnění
- Vnitřní kontrolní mechanismy
- Peer-review a checklisty kvality

- Soudní přezkum rozhodnutí

10. Opatření OSPOD při porušování rodičovské odpovědnosti

- Škála preventivních a ochranných opatření
- Posouzení intenzity zásahu
- Předběžná opatření a dočasná omezení
- Spolupráce se soudem a dalšími orgány
- Záznam o opatření a kontrola jeho plnění
- Obnova komunikace a restorativní přístup
- Etické zásady při zásahu do rodiny
- Hodnocení účinnosti kroků

11. Judikatura a praktické příklady

- Rozhodnutí Ústavního soudu k výkonu rodičovské odpovědnosti
- ESLP a ochrana rodinného života podle čl. 8 Úmluvy
- Modelové situace po 1. 1. 2026
- Změna školy, zdravotní zákroky, styk na dálku
- Úprava rodičovské odpovědnosti po rozchodu
- Přehled typových chyb v praxi OSPOD
- Inspirace z mezinárodních standardů
- Reflexe rozhodovací praxe

12. Diskuse a závěr školení